

Παναγιώτη Γ. Σκαλτσῆ

Ἡ Ἀκολουθία τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν

«Ὡς εἶναι τὴν εὐχὴν ἄπαυστον»

Λειτουργικά καὶ Ὑμνολογικά Παράλληλα-5

Ἐκδόσεις: Δέσποινα Κυριακίδη.

Ἐκδοσις πρώτη, Θεσσαλονίκη, 2014.

Σελίδες 248 (17 x 24 ἐκ.).

Ἡ μελέτη γιὰ τὴν Ἀκολουθία τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν ἐρευνᾷ μίᾳ παλαιότερη ἀσκητικὴ πρακτικὴ ἐφαρμογῆς τῆς ἀδιαλείπτου Λατρείας. **Ἡ** παράδοση αὐτὴ ἔχει τὴν ἀφετηρία της στὸν Κανόνα τοῦ Ἁγίου Παχωμίου, διαδόθηκε ἀπὸ πολὺ ἔνωρις σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση καὶ ἀπὸ τὸν 11ο αἰ. μετεξελίχθηκε στὴν τάξη τῶν Μεσωρίων πρὸς ἐπιμήκυνση τῆς κοινῆς νυχθημέρου μοναστικῆς Ἀκολουθίας. **Ἀπὸ** τὴν χειρόγραφη δὲ παράδοση φαίνεται ὅτι στὸ Ἅγιον Ὄρος διατηρήθηκε ἕως καὶ τὸν 19ο αἰ., γιὰ τὴν κατὰ μόνας προσευχὴ τῶν Πατέρων τῆς ἐρήμου.

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος.

Συντομογραφίες.

Εἰσαγωγή.

Κεφάλαιο Πρῶτο

**Τὸ λειτουργικὸ πλαίσιο διαμόρφωσης
τῆς Ἀκολουθίας τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν**

1. Ψαλτήριο και κοινή Λατρεία.
2. Ψαλτήριο και κατ' ἰδίαν ἀσκητικὸς Κανόνας.

Κεφάλαιο Δεύτερο

**Ἡ εἰκόνα τῆς Ἀκολουθίας τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν
στὰ ἀσκητικὰ κείμενα ἕως τὸν ἕκτον αἰῶνα**

1. Οἱ Δώδεκα Ψαλμοὶ στὸν Κανόνα τοῦ ἁγίου Παχωμίου.
2. Κανόνες ἡμερινῶν καὶ νυκτερινῶν ψαλμῶν κατὰ τὸν Εὐσέβιο Καισαρείας.
3. Οἱ Δώδεκα Ψαλμοὶ ὡς ἔκφραση προσευχῆς τῶν ἀναχωρητῶν Πατέρων Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης.
4. Ἡ διάδοση τῆς Ἀκολουθίας τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν στὴ Δύση.

Κεφάλαιο Τρίτο

**Ἡ Ἀκολουθία τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν
στὴ χειρόγραφη παράδοση**

1. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα ψαλμῶν στὸ Σιναϊτικὸ Ὠρολόγιο 864.
2. Κανόνες ἡμερινῶν καὶ νυκτερινῶν ψαλμῶν στὸ χφ. Ψαλτήριο 7 τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἑλλάδος.
3. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα Ψαλμῶν στὴν Ὑποτύπωση τοῦ Νικήτα Στηθάτου καὶ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτη.
4. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα ψαλμῶν σὲ Τυπικὰ τῆς Κάτω Ἰταλίας.
5. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα ψαλμῶν σὲ νεότερα Ἀγιορειτικὰ χειρόγραφα.
  - α. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα ψαλμῶν στὸ χφ. Βατοπεδίου 49.
  - β. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα ψαλμῶν στὸ χφ. Διονυσίου 728.

Κεφάλαιο Τέταρτο

**Τὰ μεσώρια ὡς μετεξέλιξη τῆς Ἀκολουθίας
τῶν Δώδεκα Ψαλμῶν**

1. Τὰ Μεσώρια στὴν Ὑποτύπωση τοῦ Νικήτα Στηθάτου.
2. Τὰ Μεσώρια στὴ χειρόγραφη παράδοση.
3. Ἡ Ἀκολουθία τῶν δώδεκα Ψαλμῶν στὴν Ὑποτύπωση τοῦ Νικήτα Στηθάτου καὶ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτη.
  - α. Στὸ χφ. Parisinus gr. 331.

β. Στὸ χφ. Λειμῶνος 295.

γ. Στὸ χφ. Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν 15.

δ. Στὸ Ἀραμαϊκὸ Ὁρολόγιο τοῦ 12ου αἰ.

ε. Στὸ Βατοπεδινὸ Ὁρολόγιο 1248.

3. Ἡ λειτουργικὴ ἀξιοποίηση τῶν Μεσωρίων.

Ἐπίλογος.

Βιβλιογραφία.

Εὐρετήρια.

